

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

3 juli 2001

VERZOEKSCHRIFT

betreffende de werking van de Vlaamse Ombudsdienst

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Claudine De Schepper en mevrouw Riet Van Cleuvenbergen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens, Paul Van Malderen ;

de heren Frans De Cock, Freddy Feytons, André Moreau, Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

INHOUD

	Blz.
1. Procedure	4
2. Hoorzitting met de verzoeker, de heer Jan Boeykens	4
3. Hoorzitting met de heer Bernard Hubeau, Vlaams Ombudsman	5
4. Bespreking	7
5. Conclusies	8
Bijlage : Standpunt van mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen	9

1. Procedure

De commissie bevoegd voor de verzoekschriften (Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid) heeft tijdens haar vergadering van 19 april 2001 het verzoekschrift van de heer Jan Boeykens (nr. 8 (2000-2001)) ontvankelijk verklaard en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

Verzoekschrift nr. 8 (2000-2001) vertoont een nauwe samenhang met verzoekschrift nr. 9 (1999-2000) van dezelfde verzoeker betreffende de klachtenbehandeling in de psychiatrie. Dit laatste verzoekschrift betrof hetzelfde onderwerp van een klacht die de heer Jan Boeykens had ingediend bij de Vlaamse Ombudsdienst, meerbepaald over de klachtenbehandeling naar aanleiding van een concrete casus – de behandeling van een psychiatrisch patiënt en de werking van de inspectie van de administratie Gezondheidszorg. De behandeling van die klacht door de Vlaamse Ombudsdienst maakt het voorwerp uit van voorliggend verzoekschrift.

Conform artikel 6, tweede lid, van het decreet van 14 juli 1998 houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften, werd de verzoeker uitgenodigd gehoord te worden in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen. De verzoeker, de heer Jan Boeykens, werd gehoord op 26 april 2001. De heer Bernard Hubeau, Vlaamse Ombudsman, werd gehoord op 21 juni 2001.

De bevoegde minister, mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, gaf haar standpunt te kennen tijdens de vergadering van 28 juni 2001, waarop de commissie ook de bespreking van het verzoekschrift heeft afgerond. Op vraag van de voorzitter, mevrouw Patricia Ceysens, heeft de heer Bernard Hubeau, Vlaams Ombudsman, nog vragen van de leden beantwoord.

2. Hoorzitting met de verzoeker, de heer Jan Boeykens

De voorzitter : Aan de orde is het verzoekschrift van de heer Boeykens betreffende de werking van de Vlaamse Ombudsdienst. De heer Boeykens heeft het woord.

De heer Jan Boeykens : Mevrouw de voorzitter, geachte leden van de commissie, dit verzoekschrift verschilt van het vorige : het eerste verzoekschrift

gaat over de klachten zelf ; dit daarentegen over de werking van de Ombudsdienst.

Onze werkgroep (Werkgroep Patiëntenbelangen) heeft destijds drie klachten ingediend bij minister Vogels. Onze brieven van 15 december 2000 en 25 augustus 2000 bleven onbeantwoord. Op 18 januari 2001 werd de zaak aangekaart bij de heer Hubeau van de Vlaamse ombudsdienst. Op 2 februari 2001 antwoordde de heer Hubeau ons dat hij contact had opgenomen met het kabinet van minister Vogels, met het verzoek om een antwoord te verstrekken. Op 21 maart – dus twee maanden later – was er nog altijd geen antwoord van minister Vogels of van de heer Hubeau. Er kwam evenmin een antwoord op de brief van 3 maart 2001 aan minister Vogels. Op 10 april 2001 – drie maanden later – schreef de heer Hubeau ons dat de minister ons rechtstreeks zou antwoorden. Inderdaad : op 29 maart was er een antwoord van minister Vogels aangekomen. Dat is toch vrij laat. Bovendien werden de vragen in de brief niet echt beantwoord. Het antwoord was onvolledig en gaf een verdraaide weergave van de feiten.

Dat antwoord kwam er niet alleen dankzij de Vlaamse Ombudsdienst, maar ook dankzij onze brieven aan allerlei instanties en ministers. Dat is mijns inziens geen normale gang van zaken. Ik weet wel dat minister Vogels het niet altijd nauw neemt, maar dit kan toch niet. Ik weet natuurlijk dat ministers het druk hebben, maar daar moet toch iets aan worden gedaan. Ik wil niet enkel kritiek uitoefenen ; het is de bedoeling om de manier van werken te verbeteren.

Een klacht in verband met de zaak van de heer X, die is gecolloqueerd, is ingediend bij de heer Hubeau op 24 maart 2000. Die klacht heeft betrekking op de werking van de afdeling Verzorgingsvoorzieningen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, die voor de erkenning, de subsidiëring en de inspectie van de psychiatrische ziekenhuizen en verzorgingstehuizen instaat. De Vlaamse overheid maakt onvoldoende werk van de inspectie, hoewel er een kwaliteitsdecreet over de verzorgingsinstellingen is goedgekeurd. Verder heeft de klacht ook betrekking op het feit dat de administratie van minister Vogels de brieven niet beantwoordde. Op 4 mei 2000 antwoordde de heer Hubeau ons dat het probleem voortvloeide uit beleidsproblemen ; volgens hem was de klacht niet voor hem bedoeld. Op 24 mei 2000 antwoordde de heer Hubeau opnieuw : hij had de afdeling Verzorgingsvoorzieningen aangeschreven, maar nog geen antwoord ontvangen. Hij voegde eraan toe dat hij

de diensten meestal een maand gaf om te antwoorden.

Op 3 augustus 2000 – na zes maanden dus – antwoordde de heer Hubeau dat ons een antwoord was bezorgd ; hij wachtte nog op het onderzoeksverslag om zich een oordeel te vormen. Op 8 november schreef hij dat er onvoldoende inspecteurs zijn, en dat hij geen onderzoeksverslag had ontvangen. Op 5 december 2000 – na negen maanden – schreef hij dat er nog geen onderzoeksverslag is overhandigd. Hij krabbelde terug, want hij verwees daarvoor naar de medische informatie die in het verslag zou staan. Er zijn nochtans onderzoeksverslagen zonder medische informatie. De inspectie had hem wel een overzicht bezorgd. Op 19 december 2000 schreef de heer Hubeau ons dat we veel te lang hebben moeten wachten, en dat het antwoord van de administratie ongemotiveerd was. De normen van de Vlaamse Ombudsdienst over de actieve dienstverlening en de redelijke behandelingstermijnen waren geschonden. Het heeft dus acht of negen maanden geduurd vooraleer die zaak kon worden 'geregeld'. Ik zeg 'geregeld', want de heer Hubeau heeft nooit een onderzoeksverslag gekregen.

De toestand van de heer X is zeer slecht. Is dit het resultaat van de aanslepende briefwisseling met de Vlaamse Ombudsdienst ? Ik weet dat de Vlaamse Ombudsdienst de instelling niet onder zijn bevoegdheid heeft, maar de inspectie zou wel het een en het ander kunnen regelen, en daarover is de Vlaamse Ombudsdienst wél bevoegd.

Onze derde klacht betreft de langdurige opsluiting van mevrouw Y in een isoleercel. Na onze brief is ze maandenlang in een kamer opgesloten ; tegenwoordig heet dat 'de kamerbehandeling'. Onze klacht is op 19 december 2000 bij de heer Hubeau ingediend. Pas na vier maanden, op 29 maart 2001, antwoordde minister Vogels. Dat gebeurde dus na de afhandeling van de klacht in verband met de heer X. Er is dus geen vooruitgang merkbaar. Minister Vogels schreef dat ze er zich niet over kon uitspreken, en dat de toestand van mevrouw Y naar het schijnt zou zijn verbeterd. Ze zou naar een open instelling zijn overgebracht, maar we weten niet waar. Officieel weten we niets.

De voorzitter : Uw verzoekschrift wordt verder behandeld.

3. Hoorzitting met de heer Bernard Hubeau, Vlaams Ombudsman

De heer Bernard Hubeau, Vlaamse Ombudsman : Het verzoekschrift van de heer Boeykens is geen typisch verzoekschrift omdat het gaat over de werking van een aan het parlement verbonden instelling. Ik ben dankbaar dat ik een toelichting mag geven, maar ik wil deze tussenkomst niet laten overkomen als een apologie van de werking van de Vlaamse Ombudsdienst.

De heer Boeykens spreekt over drie dossiers. We hebben een aantal dossiers gebundeld. Er zijn twee dossiers in omloop die betrekking hebben op de gevallen die de heer Boeykens in zijn toelichting heeft vermeld. Een dossier is na de indiening van het verzoekschrift bezorgd en heeft dezelfde problematiek. De belangen van patiënten liggen de heer Boeykens na aan het hart en we moeten hem daarin steunen.

Het gaat eigenlijk om de behandeling van patiënten in psychiatrische instellingen die gesubsidieerd worden door de Vlaamse overheid maar in privé-handen zijn. Een aantal staat rechtstreeks onder Vlaamse bevoegdheid. De instelling waarover de heer Boeykens klaagt, is gesubsidieerd door de Vlaamse overheid maar het is geen Vlaamse administratieve overheid en valt dus niet strikt onder de bevoegdheid van de Ombudsdienst. Daarom hebben we langs twee wegen het dossier doorgestuurd naar instanties waarvoor we wel bevoegd zijn. Aan de ene kant is dat de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen. Daar is het dossier nog niet afgerond omdat we in het nieuwe dossier nog de laattijdige beantwoording van brieven hebben opgenomen. In tweede instantie voeren we een onderzoek naar de afdeling Verzorgingsinstellingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap die een marginale inspectiebevoegdheid heeft. De klachten van de heer Boeykens gaan over de therapeutische invulling (Had de persoon die behandeling nodig ? Was die wenselijk ?). Het is echter niet de taak van de Ombudsdienst om zich te mengen in de interne wetmatigheden van de instellingen, bijvoorbeeld de beoordeling van de gepastheid van een welbepaalde therapie. Dat is de operationele invulling van onze decretale en reglementaire taken.

De kern van de klacht gaat echter over het klachtrecht in de psychiatrie. Op federaal niveau zijn er

de initiatieven van minister Aelvoet over patiëntenrechten en de ombudsdienst in ziekenhuizen. Daarnaast liggen ook in het Vlaams Parlement initiatieven over de versterking van de positie van patiënten en gebruikers van welzijnsvoorzieningen op tafel. Dat is een beleidskwestie.

We merken op dat het Kwaliteitsdecreet van 1997 nog niet volledig geconcretiseerd is. Zo zijn voor de concrete invulling van het klachtrecht in instellingen uitvoeringsbesluiten nodig. Dat kan een aanbeveling zijn. De boodschap van de verzoeker is concreet en correct : de klachtvoorziening in de psychiatrie kan beter. In Nederland is het denken over de ombudsdiensten en het klachtrecht twintig jaar geleden ontstaan in de psychiatrie in gesloten instellingen. Gelet op de afhankelijkheid van de patiënten in dergelijke instellingen, is het voor de weerbaarheid belangrijk om mogelijkheden te ontwikkelen om klachten in te dienen. Zowel dit parlement als de federale voorstellen van mevrouw Aelvoet spelen daarop in.

De ombudsdiensten zijn ongeveer tien jaar oud. Tijdens die eerste periode is de nadruk vooral gelegd op de klachtverzameling en –behandeling zonder meer. Later is meer het belang van regulering van klachtbehandeling doorgedrongen. We hebben dat gevolgd. In de laatste decreten en wetten over de ombudsfunctie heeft men die functie willen verankeren in de sociale rechtsstaat. Ombudsmannen en -vrouwen kunnen bepaalde grenzen niet overschrijden. Daarom heeft men het klachtrecht zeer sterk willen reguleren en geldt een aantal begrenzings. Zo kunnen we ons niet opnieuw gaan plaatsen in de bevoegdheid van de diensten die men beoordeelt. Voorts kunnen we alleen oordelen over Vlaamse overheidsinstellingen en laten we het voeren van een beleid over aan de beleidsverantwoordelijken. We kunnen wel aangeven waar iets niet klopt of wat verbeterd kan worden. De beleidsverantwoordelijken moeten concrete stappen zetten voor de concrete invulling.

De heer Boeykens vindt dat we de signalen onvoldoende hebben weergegeven. Misschien heeft hij gelijk. Het is zeer moeilijk om de grenzen aan de burger duidelijk te maken. Als een burger bij een ombudsman aanklopt, wil hij of zij snel resultaat en vaak wil men dat we ons in de plaats stellen van de overheid. We kunnen geen beslissing ongedaan maken, maar alleen aanbevelingen doen.

De verzoeker klaagt er terecht over dat we traag gewerkt hebben. Dat is een van de grote lessen voor de werking van de dienst. Het is geen excuus dat we toen in een beginfase zaten. Als we de lat

hoog leggen voor ministers en voor administratieve overheden, moeten we dat ook voor onszelf doen. Gelet op de stemming van het klachtendecreet op 15 mei waarin de eerstelijnsklachtenbehandelaars, de diensten zelf, gebonden zijn aan strikte termijnen, gaan we onszelf binden aan relevante termijnen.

We hebben de klacht beoordeeld als een terechte opmerking en niet als een gegronde klacht. We vonden de termijn van het beantwoorden van brieven (4,5 maanden) ver boven de limiet gaan. Er bestaan geen decretale bepalingen die zeggen binnen welke termijn een brief beantwoord en behandeld moet worden, ook niet door een minister. We zijn de ombudsnormen, met name redelijke behandelingstermijn en deugdelijke correspondentie, aan het verfijnen. We beschikten over onvoldoende materiaal om te zeggen dat het een gegronde klacht is, wat betekent dat de overheid volledig in de fout is gegaan. We hebben tevens gezegd dat de afdeling niet meer in de behandeling had moeten tussenkomen, want haar inspectiebevoegdheid raakt niet zover, maar ze had wel meer uitleg kunnen geven aan de heer Boeykens. Vandaar hebben we gezegd dat de klacht gegrond is in de vorm van een terechte opmerking. Op het terrein hebben we aan de situatie niets kunnen veranderen, maar we hebben wel de aanbeveling opgenomen in ons jaarverslag.

We beschouwen de klacht van de heer Boeykens als een geschenk uit de hemel. In het jaarverslag zal de klacht uitdrukkelijk in de verf gezet worden. Sommigen pleiten voor een ombudsman voor de ombudsmannen, wat misschien zinvol zou zijn. We beschouwen het verzoekschrift als een leerproces en we volgen de heer Boeykens voor een groot deel.

Minister Mieke Vogels : Ik heb een informatieve vraag met betrekking tot de privacy. Wij worden vanuit het beleid terecht gecontroleerd in hoeverre we, zeker van psychiatrische patiënten, de privacy beschermen. De klachten van de heer Boeykens gaan over individuele patiënten die hier in een vergadering met naam en adres naar voren worden gebracht. Wat is uw standpunt over de privacy ?

De heer Bernard Hubeau : Als wij klachten krijgen via bemiddelaars, via een OCMW of via een volksvertegenwoordiger, proberen wij zo snel mogelijk door te schuiven naar de betrokkene achter de bemiddelaar. Zo kunnen wij het verhaal aan de waarheid toetsen. Wij proberen, voor zover we de mensen kennen, rechtstreeks met hen zelf te corresponderen. Hier gaat het natuurlijk wel om psychiatrie

sche patiënten. De heer Boeykens vindt dat hij soms in naam van iemand mag spreken. Het vraagt een beetje vertrouwen in de bemiddelaar. Om die reden een klacht volledig opzij te schuiven, zou echter niet ten goede komen aan een goede klachtenbehandeling. We proberen via indirecte elementen na te gaan of het wel een reële klacht betreft.

De voorzitter : Wij zullen dit verzoekschrift verder afhandelen en onze conclusies daaraan koppelen.

4. Bespreking

Voor het standpunt van mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, wordt verwezen naar de bijlage bij dit verslag.

Volgens mevrouw Patricia Ceysens is er in dit dossier, alsook in dat van verzoekschrift nr. 9 (1999-00) waar het mee samenhangt, een belangrijk pijnpunt, nl. dat de verzoeker zich opstelt als woordvoerder namens anderen, terwijl die laatsten of hun familie hem eigenlijk niet als woordvoerder beschouwen.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat de commissie of de instantie bevoegd voor de ontvankelijkverklaring van verzoekschriften moet worden gewezen op deze problematiek. Bij het onderzoek naar de ontvankelijkheid van een verzoekschrift zou nagegaan moeten worden of de verzoeker niet optreedt zonder toestemming van de betrokkene waarover het gaat.

Een ander aspect is de bescherming van de privacy, zegt mevrouw Trees Merckx-Van Goey. Er moet ook worden vermeden dat problemen van een particulier persoon voor het publiek worden geïdentificeerd. Men moet vermijden dat er strafrechtelijke feiten gepleegd worden.

Mevrouw Marijk Dillen en mevrouw Ria Van Den Heuvel treden vorige spreker bij. De beoordeling behoort wel tot de bevoegdheid van de instantie die oordeelt over de ontvankelijkheid. Laatstgenoemde spreker onderstreept wel dat daarmee niet het signaal mag worden gegeven dat het Vlaams Parlement bepaalde problematieken niet meer zou willen onderzoeken.

Wat het optreden als woordvoerder namens een andere persoon betreft, is mevrouw Ria Van Den Heuvel van oordeel dat de betrokken persoon of zijn wettelijke vertegenwoordiger daar minstens mee akkoord moet gaan. Verder mag men daarin niet gaan, anders stoot men de gebruikers van

voorzieningen voor het hoofd. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey is het daarmee eens.

De heer Jan Van Duppen vraagt naar het standpunt hieromtrent van de heer Bernard Hubeau.

De heer Bernard Hubeau, Vlaams Ombudsman, antwoordt dat de ombudsdienst zo veel mogelijk probeert in contact te komen met de personen achter de intermediairen en poogt hun instemming of bevestiging te krijgen. Men slaagt daar niet altijd in. In dit concrete geval ging het immers om een persoon die opgenomen is in een gesloten instelling. Bij andere klachten werd rechtstreeks gecorrespondeerd met de betrokken personen, wat resulteerde in een soort co-ondertekening van de briefwisseling. Dat volstaat volgens de Ombudsdienst. Bij andere intermediairen ligt het wat minder moeilijk, zoals bij OCMW's die namens personen klachten indienen. Als men aanvoelt – door terugkoppeling – dat er een reële klacht achter schuilt, dan volstaat dit om de klacht verder in behandeling te nemen. Het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van een Vlaamse Ombudsdienst bepaalt immers geen formele vereisten voor de ontvankelijkheid van klachten. Klantvriendelijkheid en vlotte toegankelijkheid wordt gecombineerd met een stuk controle op de echtheid van een klacht. De controle is meer ingegeven door gezond verstand dan door formele spelregels.

Mevrouw Patricia Ceysens meent dat er een verschil is tussen een OCMW dat een openbaar bestuur is, en een particulier die zich als woordvoerder opstelt.

De heer Bernard Hubeau antwoordt dat het hier om nog een andere situatie gaat. De verzoeker koppelt zijn optreden aan de Werkgroep Patiëntenbelangen. De signalen die hij aanbrengt, zijn heel belangrijk en terecht, maar de boodschapper moet zich ook aan bepaalde spelregels houden. Als het onduidelijk is dat de betrokken persoon achter de klacht staat, of dat de klacht echt is, wordt dit gecontroleerd. Het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse Ombudsdienst stelt dat eenieder een klacht mag indienen. Het kan dus zowel over een rechtspersoon gaan, als over een feitelijke vereniging of een particulier persoon. Juridisch weegt dit onderscheid niet zwaar, maar wel in de controleopdracht van de ombudsdienst. Bij particuliere personen wordt er strenger gecontroleerd in hoeverre iemand als woordvoerder kan optreden dan bij openbare instanties. De echtheid van de klacht wordt gecontroleerd. Als er geen instemming is van de betrokken persoon wordt de klacht niet verder behandeld. Men moet vermijden

dat personen zich voor andermans kar laten spannen ten koste van hun eigen belangen.

Mevrouw Claudine De Schepper vraagt bij wie de patiënten zelf terecht kunnen. De heer Bernard Hubeau antwoordt dat dit de kern van het verhaal raakt. Het kwaliteitsdecreet moet nog deels geïmplementeerd worden. In gesloten instellingen is de problematiek van klachtenbehandeling veel acuter dan in ambulante voorzieningen. Er zijn weinig kanalen, behalve patiëntenwerkgroepen, die echter soms vage structuren hebben. Op federaal vlak wordt gewerkt aan een wetgevend initiatief inzake patiëntenrechten en inzake de oprichting van een ombudsdienst in elk ziekenhuis. De term is ongelukkig gekozen, want een ombudsdienst behoort tot de tweede lijn. Essentieel is ook de recente goedkeuring van het decreet houdende toekenning van een klachtrecht ten aanzien van bestuursinstellingen op 15 mei 2001, dat alle Vlaamse overheidsinstellingen verplicht een eerstelijns klachtenrecht te organiseren. Mede omdat er op dit moment nog een leemte is in de eerstelijnsklachtenbehandeling, neemt de Vlaamse Ombudsdienst elke klacht au serieux.

Het eigenlijke onderwerp van dit verzoekschrift betreft de werking van de Vlaamse Ombudsdienst naar aanleiding van de klacht over de behandeling van een psychiatrisch patiënt, en de werking van de inspectie van de administratie Gezondheidszorg. Mevrouw Patricia Ceysens concludeert dat de Vlaamse Ombudsdienst het dossier correct heeft opgevolgd. De dienst heeft zich geen moeite gespaard om de klacht ernstig te onderzoeken. De commissie is het daar mee eens.

5. Conclusies

De commissie is van oordeel dat de Vlaamse Ombudsdienst het dossier waarvan sprake in het verzoekschrift correct heeft opgevolgd. De dienst heeft zich geen moeite gespaard om de klacht ernstig te onderzoeken.

In het algemeen vraagt de commissie dat bij het onderzoek naar de ontvankelijkheid van een verzoekschrift zou nagegaan worden of de verzoeker niet optreedt zonder toestemming van de betrokkene waarover het gaat. Er moet ook worden vermeden dat de bescherming van de privacy in het gedrang komt. De commissie wenst deze problematiek uitdrukkelijk onder de aandacht van de instantie te brengen die oordeelt over de ontvankelijkheid van de verzoekschriften, door dit verslag te bezorgen.

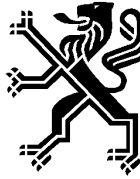
De verslaggevers,

de voorzitter,

Claudine DE SCHEPPER Patricia CEYSENS
Riet VAN CLEUVENBERGEN

BIJLAGE

Standpunt van mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke kansen

De Vlaamse regering

De Vlaamse minister van Welzijn,
Gezondheid en Gelijke Kansen

Betreft : Standpunt van Vlaams minister Mieke Vogels t.a.v. het verzoekschrift 8 (2000-2001) van dhr. Jan Boeykens betreffende de werking van de Vlaamse ombudsman (dossier Marcel De Looze)

1. Voorafgaande bedenking.

Het verzoekschrift behandelt in extenso de medische en psychische problematiek van een patiënt. Ik vraag mij af of de heer Boeykens kan aantonen dat deze patiënt gevraagd heeft om dit in extenso te behandelen in de openbaarheid van een zitting in het Vlaams parlement en of de familie hiermede akkoord gaat. Dit baart mij én de gezondheidsinspecteurs zorgen. Is dit geen flagrante schending van de rechten op de privacy van deze patiënt? Indien zulks mogelijk is verzoek ik het parlement om hiermede maximaal te willen rekening houden, niet alleen in de debatten, maar ook in de verslaggeving.

2. Wat de grond van de zaak betreft : de inspectie verzekert mij dat er zich geen fouten hebben voorgedaan in de toepassing van de wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke. Wel is het zo dat de patiënt in kwestie tegen zijn zin wordt beschermd tegen zichzelf.

De inspectie heeft inzage in alle administratieve stukken gehad, heeft het medisch dossier ingezien met inbegrip van de sociale en psychologische verslaggeving en heeft met de patiënt zelf onder vier ogen gesproken. De inspectie heeft van de directie en de artsen van het ziekenhuis hierbij alle gevraagde medewerking bekomen.

Het probleem van deze patiënt is niet dat hij niet verzorgd wordt, maar wel dat hij wenst vrij te zijn, maar dat het vonnis van de vrederechter zulks belet. De directeur van het ziekenhuis is ertoe gehouden het vonnis uit te voeren. Binnen zijn huidig statuut is er wel een mogelijkheid voor de patiënt om vrij te komen, maar daarover oordeelt zijn toezienend arts, die dit zeker zal doen

wanneer de medische toestand zulks toelaat. Er is reeds overleg geweest met de familie om te zoeken naar alternatieve oplossingen die toch ook een zekere bescherming toelaten.

De aantijgingen ten aanzien van het ziekenhuis zijn derhalve ongegrond.

3. Wat het onderzoek door de ombudsman betreft : deze heeft de inspectie herhaaldelijk aangeschreven, en de inspectie heeft schriftelijk op de vragen geantwoord. Er vond bovendien overleg plaats tussen de gezondheidsinspectie en de ombudsman met het oog op het verbeteren van de klachtenbehandeling door de inspectie.

Van het onderzoek van de ombudsman is een weerslag terug te vinden in zijn jaarverslag 2000. Het spreekt evenwel voor zich dat de ombudsman de gegevens van het onderzoek niet aan de openbaarheid prijsgeeft : dit behoort tot het beroepsgeheim.

4. Wat het optreden van de vertrouwenspersoon zelf betreft kan ik meedelen dat het handelen van deze persoon naar de appreciatie van de inspectie niet in het belang is van de patiënt.

Ook liet de familie de inspectie weten dat zij niet gediend is met de bemoeinissen van de heer Boeykens. Daarenboven is de inspectie niet geheel zeker in welke mate de patiënt zelf nog geïnteresseerd is in zijn tussenkomsten.

Wat de misbruiken of eventuele misbruiken betreft, sta ik open voor alle klachten die geformuleerd worden. De laatste maanden vormt het zelfs een bijzonder punt van aandacht om deze niet alleen grondig te onderzoeken, maar ook om de administratieve afhandeling te doen, rekening houdend met de aanbevelingen van de ombudsman. Daarenboven heb ik opdracht gegeven om het gebruik van afzonderingsruimtes opnieuw door te lichten. Kortom, op het Vlaamse beleidsniveau is er wel degelijk aandacht voor deze problematieken. Toekomstige klachten van de heer Boeykens zullen niettemin steeds verder onderzocht worden.

Mieke Vogels